

БЕРТОЛТ БРЕХТ АУГСБУРГСКИЯТ ТЕБЕШИРЕН КРЪГ

Превод от немски: Венцеслав Константинов, —

chitanka.info

По време на Тридесетгодишната война един швейцарски протестант на име Цингли притежаваше в свободния имперски град Аугсбург на Лех голяма кожарска работилница с магазин. Той бе женен за жителка на Аугсбург и имаше от нея дете. Когато войските на католиците наближиха града, приятелите му настойчиво го заговаряха да бяга час по-скоро, но било, че не му се разделяше с малкото семейство, било, че не искаше да остави кожарницата си на произвола на съдбата, той не можа във всеки случай да се реши своевременно да замине.

Така той все още се туткаше в града, когато кралските войски го превзеха. Вечерта, когато започнаха грабежите, Цингли се скри в една яма на двора, в която държаха боите. Жена му трябваше заедно с детето да иде у свои роднини в предградието, но тя продължаваше да се мотае из къщата и да събира нещата си — рокли, накити и завивки, — докато не съзря изведнъж от прозореца на първия етаж цяла рота кралски войници да нахлуват в двора. Извън себе си от страх, тя остави всичко, както си беше, и избяга от дома си през задната вратичка.

Детето остана в къщата.

То лежеше в люлката си, поставена в обширния пруст, и си играеше с една дървена топка, висяща на въженце от тавана.

В къщата бе само младата слугиня. Тя тъкмо прибираше медните съдове, когато дочу шум откъм улицата. Хвърли се към прозореца и видя как от първия етаж на отсрещната къща войниците изхвърлят направо на улицата плякосаната покъщнина. Слугинята изтича в пруста и тъкмо посягаше да вземе детето от люлката, когато до слуха ѝ достигнаха тежки удари по дъбовата врата. Обзета от паника, тя се втурна нагоре по стълбата.

Прустът се изпълни от пияни войници. Те знаеха, че къщата е протестантска и направиха всичко на пух и прах. Като по чудо те не откриха Ана, прислужницата, докато претърсваха и грабеха.

Но ето че цялата войнишка сган се омете и Ана, измъкнала се от шкафа, в който бе престояла през цялото време, се спусна в пруста и намери детето невредимо. Трескаво го притисна до гърдите си и заедно с него се промъкна на двора. Междувременно бе паднала нощ, но червените отблясъци на горящата наблизо къща осветяваха двора и

тя с ужас видя обезобразения труп на господаря си. Войниците го бяха измъкнали от ямата и му бяха светили маслото.

Едва сега стана ясно на прислужницата на каква опасност се излагаше, ако я спипаха на улицата с детето на протестанта. С болка на сърцето тя го положи обратно в люлката, даде му да пийне малко мляко, приспа го и се отправи към онази част на града, където живееше омъжената ѝ сестра.

Беше вече към десет часа вечерта, когато тя, съпроводена от зетя си, се запромъква през тълпите пируващи победата войници, за да намери в предградието госпожа Цингли — майката на детето.

Ана потропа на вратата на една голяма къща. След доста време вратата се пооткрехна и един дребен стар човек — чичото на госпожа Цингли — подаде глава. Ана запъхтяно му съобщи, че господин Цингли е убит, ала детето е невредимо и е останало в къщата. Старецът я изгледа със студени рибешки очи и каза, че племенницата му вече не била тук, а той самият нямал нищо общо с това протестантско копеле. С тези думи той затръшна вратата. На тръгване зетят на Ана забеляза как на един прозорец помръдва пердето и бе повече от сигурен, че госпожа Цингли е там. Както изглеждаше, тя не се срамеше да се отрече от детето си.

До някое време Ана и зет ѝ крачеха мълчаливо. Накрая тя каза, че възнамерява да се върне в кожарницата и да прибере детето. Зетят — уравновесен, порядъчен човек — я слушаше ужасен и направи опит да избие от главата ѝ опасното хрумване. Та какво общо имаше тя с тези хора. Та те дори не бяха се отнасяли с нея както подобава.

Ана го слушаше безмълвно и му обеща да бъде благоразумна. Във всеки случай тя искаше на всяка цена да хвърли за минутка поглед в кожарницата и да види как е детето. Настояваше да отиде сама.

И тя наложи своето.

Посред опустошения пруст детето спеше спокойно в люлката си. Ана уморено приседна до него и дълго го гледа. Не посмя да запали свещ, но къщата наблизко все още гореше и на тази светлина тя виждаше детето добре. На вратлето си то имаше неголяма бенка. След като съзерцава известно време, може би час, как детенцето диша и смуче мъничкото си юмруче, прислужницата разбра, че прекалено дълго е седяла и твърде много е видяла, за да може да тръгне без детето. Тя тромаво се изправи, бавно го пови в ленената покривка, взе

го на ръце и плахо оглеждайки се като човек с нечиста съвест, като че бе крадла, напусна заедно с него къщата.

Две седмици по-късно, след дълги обмисляния със сестра си и зет си, тя отнесе детето в провинцията, в село Гросайтинген, където живееше по-големият ѝ брат. Всъщност той бе там приведен зет и цялото стопанство принадлежеше на жена му. Решиха Ана да открие само на брат си кое е това дете, понеже никой още не бе виждал физиономията на младата селянка и не знаеха как ще приеме такъв опасен малък гост.

В селото Ана пристигна по пладне. Брат ѝ, жена му и прислугата тъкмо обядваха. Посрещнаха я не зле, но само един поглед върху снаха ѝ бе достатъчен, за да обяви детето за свое собствено. Едва когато Ана разказа, че мъжът ѝ работи в една мелница в едно отдалечено село и че я очаква там заедно с детето след седмица-две, селянката се поотпусна и, както се полага, разтопи се във възторг от детето.

Подиробед Ана отиде с брат си в горичката за дърва. Те приседнаха на два дънера и тя му изповяда чистата истина. Докато говореше, тя можа да забележи, че брат ѝ едва се побира в кожата си. Положението му в стопанството още не бе затвърдено и той не намираше думи да изкаже на Ана похвалата си, дете си е държала устата пред жена му. Явно бе, че не очаква от младата си съпруга особено великодушие по отношение на протестантското дете. Той пожела, щото сестра му да поддържа и занапред създаденото заблуждение.

Ала да се върши всичко това за дълго, не бе никак лесно.

Ана работеше на полето заедно с другите, но всяка свободна минутка, докато останалите почиваха, тя притичваше до къщи при „своето“ детенце. А малкият растеше и дори понапълня. Всеки път, щом зърнеше Ана, той издаваше радостни звуци и се мъчеше да повдигне главица.

Но ето че настъпи зимата и снахата започна отново да разпитва за Аиния мъж.

Всъщност, никой не възразяваше Ана да остане в стопанството — работа винаги щеше да се намери за нея. Лошото бе, че съседите не преставаха да се дивят на такъв един баща, който нито веднъж не бе дошъл да види синчето си. Ако не покажеше най-последно на хората

бащата на детето, в стопанството можеха да се понесат какви ли не мълви.

Една неделна сутрин селянинът запрегна колата и шумно викна на Ана да дойде с него, за да докарат от съседното село едно теле. Докато трополяха по разнебитения път, той ѝ събщи, че е потърсил и е намерил за нея мъж. Това бе един тежко болен бедняк, който едва успя да повдигне костеливата си глава от мръсния чаршаф, когато те двамата прекрачиха прага на схлупената му къщурка.

Той бе съгласен да вземе Ана за жена. Край одъра близо до главата му стоеше старица с жълтеникаво лице — неговата майка. Тя трябваше да получи възнаграждение за оказаната на Ана услуга. След десетминутни пазарлъци работата бе уредена и Ана с брат ѝ можеха да продължат по пътя си, за да купят теле.

Венчавката стана в края на същата седмица. Докато свещеникът мърмореше под носа си обредните формули, болният нито веднъж не обърна към Ана стъклените си очи. Брат ѝ не се съмняваше, че в броени дни ще получат смъртния му акт. Тогава можеха да обявят, че мъжът на Ана — бащата на детето — се е поминал на път за тях в някакво селце край Аугсбург и никой нямаше да се учуди, ако вдовицата останеше в къщата на брат си.

Щастлива, Ана се завърна от странната си сватба, на която нямаше ни камбанен звън, ни духова музика, ни дружки, ни гости. Вместо сватбена гощавка тя излапа в килера парче хляб и резен наденица, а след това заедно с брат си отиде при кошчето, в което лежеше детето, сдобило се най-сетне с име. Тя оправи пеленката му и се усмихна на брат си.

Впрочем за смъртния акт имаше да почакаат. Нито през следващата, нито през по-следващата седмица пристигна известие от старицата. Ана бе разказала на всички в стопанството, че мъжът ѝ е тръгнал за насам. А сега, запитаха ли я какво става с него, тя отговаряше, че навярно дълбокият сняг го е задържал нейде.

Така изминаха три седмици и на края сериозно разтревоженият брат пое за селцето край Аугсбург.

Завърна се късно през нощта. Ана бе още будна ѝ щом чу скърцането на колата по двора, втурна се към вратата. Видя как брат ѝ бавно разпряга и сърцето ѝ се сви.

Той носеше лоши новини.

Когато влязъл в колибата, заварил вече опятния смъртник на масата само по риза да дъвче с пълна уста своя обяд. Бил оздравял напълно.

Докато разказваше по-нататък, селянинът избягваше да погледне Ана в очите.

Беднякът — впрочем името му бе Отерер — а също и майка му изглеждали не по-малко слисани от неочаквания обрат и още не били решили какво ще стане по-нататък. Отерер не му направил лошо впечатление. Говорел малко, но когато майка му захванала да се вайка, че сега на врата му се били увесили нежелана жена и чуждо дете, той й наредил да млъкне. Докато разговаряли, той продължил да нагъва замислено своята попара със сирене, а когато селянинът си тръгнал, все още дъвчел.

През следващите дни Ана не можеше да си намери място от мъка. Между домашната работа тя учеше момченцето да ходи. Когато то пускаше хурката и с протегнати ръчички запристъпяше към нея, тя сподавяше беззвучния си плач, подхващаше го и здраво го притискаше до гърдите си.

Веднъж тя запита брат си що за човек е този Отерер. Видяла го бе само ма смъртния одър, и то вечер, при слабата светлина на една воценица. Сега узна, че нейният мъж е един съсипан от работа петдесетгодишен човек, голтак над голтаците.

Скоро след това тя го видя.

Някакъв амбулантен търговец, придавайки си тайнствен вид, й съобщи, че „един известен на нея човек“ желаел да се срещнат на този и този ден, в такъв и такъв час, край това и това село, там, където пътят се отклонява за Ландсберг. Така съпрузите се срещнаха между своите села подобно на древни пълководци между армиите си на бойното поле, сред открита местност, покрита със сняг.

Мъжът не се хареса на Ана. Имаше дребни посивели зъби, той я огледа от главата до петите, макар че Ана бе омотана в овчи кожух и не можеше да се види кой знае какво, и спомена нещо за „тайнството на брака“. Тя отвърна кратко, че трябва да си помисли, а през това време той нека й предаде по някой търговец или касапин, минаващ през Гросайтинген, и то по възможност в присъствие на снаха й, че ще пристигне сега вече скоро и че само се бил разболял по пътя.

Отерер кимна все така замислен. Той бе с една глава по-висок от нея и докато разговаряха, не откъсваше очи от откритата част на шията ѝ, нещо, което ужасно я дразнеше.

Но известието не идваше и Ана вече си мислеше, че най-добре е просто да се махне заедно с детето и да потърси работа някъде подалеч на юг, в Кемптен или Зонтхофен. Единственото, което я възпираше, бе несигурността по пътищата, за която много се говореше, а също и това, че бе средата на зимата.

Да живее в стопанството, ставаше все по-трудно. Докато обядваха, снаха ѝ пред цялата прислуга ѝ задаваше изпитващи въпроси относно мъжа ѝ. И когато веднъж, поглеждайки към детето с лицемерно съчувствие, тя дори подхвърли високо за „клетото създание“, Ана реши да тръгне. Но за беда детето се разболя.

То лежеше неспокойно в кошчето си, цялото в огън, с помътнели очички и Ана бдеше край него по цели ноци, мятайки се между отчаянието и надеждата. А когато състоянието му започна да се подобрява и то възвърна усмивката си, една сутрин се потропа на вратата и прага прекрачи Отерер.

В стаята нямаше никой, освен Ана и детето, тъй че не бе нужно да се преструва, което при нейното положение едва ли би ѝ се удало. Те дълго стояха, без да си продумат, а след това Отерер каза, че от своя страна обмислил всичко и идвал да я вземе при себе си. Той отново заговори за „тайнството на брака“.

На Ана кръвта кипна. С твърд, макар и приглушен глас тя заяви на мъжа, че и не мисли да живее с него; встъпила в брак само заради детето си и не желаела нищо друго от него, освен да даде на нея и на сина ѝ името си.

Когато тя заговори за детето, Отерер погледна бегло по посока на кошчето, където то лежеше и бърбореше, но не пристъпи към него. Това настрои Ана още повече срещу Отерер.

Той изломоти нещо неясно от рода на: тя да си помислела още веднъж, при него здравата се опъвал каишът, а майка му можела да спи в кухнята...

Тогава в стаята влезе стопанката, поздрави Отерер, изпълнена с любопитство, и го покани да остане за обед. Когато седнаха на масата, той небрежно кимна на стопанина, без да се преструва, че не го познава, но и без да се издава, че вече го е виждал. На въпросите на

селянката той отговаряше с по две-три думи, като не вдигаше очи от чинията си. Бил намерил работа в Меринг и Ана можела да се пренесе при него. Но не каза, че това трябва да стане непременно сега.

Подиробед Отерер избягваше да разговаря със селянина и отиде да цепи дърва зад къщата, което никой не бе поискал от него. След вечерята, по време на която той също така мълча, селянката сама занесе в стаичката на Ана една пухена завивка, за да може той да пренощува, но Отерер за общо учудване се изправи тромаво и промърмори, че трябвало да се завърне още същата вечер. Преди да тръгне, той втренчи отсъстващ поглед към кошчето с детето, но не каза нищо и не се докосна до него.

Тази нощ Ана се разболя и изпадна в треска, която продължи седмици наред. Почти през цялото време тя лежеше безчувствено в леглото си и само на два-три пъти към обед, когато огънят ѝ поспаднаше, тя се довлеча до кошчето и оправяше одеялцето на детето. На четвъртата седмица от болестта ѝ пристигна Отерер на кола с ритли и натовари нея и детето. Ана прие всичко, без да пророни дума.

Силите ѝ се възстановяваха съвсем бавно — нищо чудно при постната чорбица, която сърбаше в бедняшката колиба. Ала една сутрин тя видя в каква мръсотия се валя детето ѝ, стисна зъби и стана на крака.

Малчуганът я посрещна с милата си усмивка, за която брат ѝ винаги казваше, че я бил наследил от нея. Той бе пораснал и с невероятна пъргавина пълзеше по пода, шляпаше с ръчички и издаваше тихи възгласи, щом паднеше на нослето си. Ана го изкъпа в един дървен чебър и увереността ѝ се възвърна.

Изминаха още няколко дни и животът в колибата стана за нея наистина непоносим. Тя омота детето в няколко одеяла, пъкна в една торба малко хляб и сирене и побягна.

Възнамеряваше да се добере до Зонтхофен, но не стигна далеч. Краката ѝ се подкосяваха от слабост, а пътят бе покрит с мокър сняг. Освен това войната бе озлобила народа от селата и хората бяха станали недоверчиви и стиснати.

На третия ден от своето странстване тя хлътна в крайпътната канавка и си навехна крака. Много часове пролежа Ана в снега, треперейки за детето, докато най-после минаха хора и я отнесоха в

някакво стопанство, където я оставиха да се търкаля в обора. Малкият пълзеше помежду краката на кравите и само се заливаше в смях, когато тя изпищяваше от страх за него. Накрая се принуди да назове на хората от стопанството името на мъжа си и той отново я отведе в Меринг.

Оттук нататък Ана вече не правеше опити за бягство и се примири със съдбата си. Тя заработи усърдно. Трудно бе да се изкара нещо от малката нивица и да се свързват двата края с това нищожно домакинство. Все пак мъжът ѝ не я обиждаше, а детето бе сито. Също и брат ѝ понаминаваше сегиз-тогиз и носеше едно-друго като подарък. Веднъж тя дори си позволи да даде да боядисат палтенцето на детето в червен цвят. „Червено сигурно ще отива на един кожарски син“, мислеше си тя.

С време Ана започна да се усеща напълно доволна от положението си, още повече, че възпитанието на детето ѝ доставяше огромна радост.

Така изминаха няколко години.

Един ден обаче тя отиде в селото да купи сироп и когато се върна, не намери детето в колибата. Мъжът ѝ разказа, че някаква наконтена госпожа пристигнала с бричка и го отвела със себе си. Ана залитна в ужас и се подпря о стената. Още същата вечер, взимайки в една бохчица само нещо за ядене, тя тръгна за Аугсбург.

Първата ѝ работа в имперския град бе да отиде в кожарницата. Там обаче не я пуснаха и не можа да види детето.

Сестра ѝ и зет ѝ напразно се опитваха да я утешат. Ана изтича при властите и закрещя, извън себе си, че са ѝ откраднали сина. Стигна дори дотам да намеква, че протестанти откраднали детето. В отговор чу, че са настъпили други времена и между католици и протестанти е сключен мир.

Ана едва ли би постигнала нещо, ако не бе едно съвсем особено щастливо обстоятелство. Нейното дело попадна в ръцете на един съдия, който бе наистина необикновен човек.

Това бе съдията Игнац Долингер, прочут из цяла Швабия със своята грубост и своята ученост. Баварският курфюрст, чийто съдебен спор със свободния имперски град бе разрешен от Долингер, му бе дал прозвището „учен селяндур“, но затова пък простият народ го бе възпял в дълга балада.

Съпроводена от сестра си и зет си, Ана се яви пред съдията. В тясната гола стаичка, заобиколен от купища пергаменти, седеше дребен на ръст, но необикновено дебел старик. Той едва-едва я изслуша. След това записа нещо на един лист и избоботи:

— Застани там, само че по-живо! — И с малката си, месеста ръчица посочи мястото в стаичката, където през тясното прозорче падаше светлина. Няколко минути той разглежда лицето ѝ, после с шумна въздишка ѝ посочи вратата.

На другия ден той изпрати съдебния слуга да я доведе и едва появила се на прага, започна да я ругае:

— А ти защо не каза нито думица, че работата се свежда до кожарница с тлъстичък имот?

Ана отвърна упорито, че за нея работата се свежда само до детето.

— Не си въобразявай, че ще можеш да лапнеш кожарницата — закрещя съдията. — Ако копелдакът действително е твой, целият имот ще премине върху роднините на Цингли.

Ана кимна, без да вдига очи. После каза:

— Той няма нужда от тази кожарница!

— Твой ли е, или не? — викна съдията.

— Мой е — отвърна тя тихо. — Да можеше да остане при мен поне додето научи всички думи! А той знае едва седем.

Съдията се изкашля и започна да подрежда пергаментите по масата си. След това каза по-спокойно, но все още сърдито:

— Ти искаш този сополанко, но и онази коза с петте си копринени фусти го иска! А детето има нужда от истинска майка!

— Точно така — каза Ана и погледна съдията.

— Хайде, махай се! — избоботи той. — В събота да дойдеш на съд.

В тази събота на главната улица и на площада пред кметството при Перлахската кула бе почерняло от народ; всички искаха да присъстват на процеса за протестантското дете. Необикновеният случай предизвика още от самото начало голям шум, по къщите и гостилниците се водеха спорове коя е истинската майка и коя — лъжливата.

Освен това старият Долингер бе прочут надлъж и шир със своите процеси в народен дух, на които държеше речи, изпъстрени със солени

шеги и мъдри пословици. Неговите съдопроизводства привличаха повече народ, отколкото църковните проповеди.

И така пред кметството се тълпяха не само жители на Аугсбург, но бяха надошли и не малко селяни от околността. Петък бе пазарен ден и в очакване на процеса те бяха нощували в града.

Залата, в която съдията Долингер разглеждаше делото, се наричаше „Златната зала“. Бе прочута с това, че е единствената зала в цяла Германия с такива размери, но без колони; таванът бе окачен на вериги за покривното било.

Съдията Долингер — малка, топчеста маса месо — седеше пред затворения железен портал, вграден в страничната стена. Едно най-обикновено въже го отделяше от публиката. Съдията седеше на голия под и пред себе си нямаше дори маса. Преди години той сам се бе разпоредил за това; съдията придаваше голямо значение на външния вид на нещата.

В ограденото с въже пространство се намираха госпожа Цингли с родителите си, двама сродници на покойния господин Цингли, пристигнали от Швейцария — добре облечени почтени господа с вид на заможни търговци, и Ана Отерер със сестра си. До госпожа Цингли седеше дойка с детето.

Всички, и страните, и свидетелите, стояха прави. Съдията Долингер обичаше да казва, че когато участниците стоят на крака, делото се гледа по-чевръсто. Но може би той ги караше да стоят единствено за да го скриват от публиката, така че човек можеше да го види само ако се надигнеше на пръсти и си изкълчеше врата.

Преди започването на делото стана малък инцидент. Когато Ана зърна детето, тя нададе вик и се втурна напред, а то започна да се тегли към нея, зарита силно с крачета в ръцете на дойката и се разрева. Съдията разпореди да го изнесат от залата.

След това той извика госпожа Цингли.

Шумолейки с фустите си, тя излезе напред и като сегиз-тогиз вдигаше до очите си една кеневирена кърпичка, записва как при разграбването на града кралските войници ѝ изтръгнаха детето. Още същата нощ бившата ѝ прислужница се домъкнала в дома на баща ѝ и разчитайки очевидно да получи пари, съобщила, че детето е още в къщата. Ала изпратената в кожарницата готвачка на баща ѝ не намерила детето; по нейно мнение, тази особа (тук госпожа Цингли

посочи към Ана) го е обсебила, с цел да измъкне от тях пари. Тя рано или късно щяла да предяви подобни искания, ако преди това не й били отнели детето.

Съдията Долингер извика двамата сродници на господин Цингли и ги запита дали тогава са се заинтересували за покойния и какво им е разказала госпожа Цингли.

Те дадоха показания, че госпожа Цингли ги уведомила, дете мъжът й бил убит, а детето било поверено на някаква слугиня и там било в сигурни ръце. За госпожа Цингли те се изказаха крайно неприветливо, в което нямаше нищо за чудене, тъй като загубеше ли тя делото, имуществото на покойния преминаваше върху тях.

След като изслуша показанията им, съдията отново се обърна към госпожа Цингли и пожела да узнае дали тогава при нахлуването на войниците не е загубила ума си от страх и не е изоставила детето на произвола на съдбата.

Госпожа Цингли изумено повдигна към него воднистите си сини очи и каза обидено, че не е изоставяла детето си на произвола на съдбата.

Съдията Долингер се окашля и я запита с интерес дали смята, че нито една майка не може да изостави детето си на произвола на съдбата. Да, точно така смятала, отвърна госпожа Цингли твърдо.

А дали тогава смята, продължи съдията, че една майка, която все пак стори това, заслужава да й се насини задникът, независимо с колко фусты го е покрила.

Госпожа Цингли не отговори нищо, а съдията извика бившата прислужница Ана.

Тя чевръсто излезе напред и с тих глас повтори онова, което бе казала на предварителното следствие. Докато говореше обаче, тя в същото време като че се ослушваше за нещо и сегиз-тогиз поглеждаше към голямата врата, през която бяха изнесли детето, сякаш се боеше, че то може още да плаче.

Пред съда тя каза, че наистина онази нощ е отишла у чичото на госпожа Цингли, но след това не се върнала в кожарницата, тъй като се страхувала от кралските войници, а и понеже се тревожела за собственото си извънбрачно дете, което било настанено при добри хора в съседното село Леххаузен.

Тук старият Долингер я прекъсна грубо и вметна, че ето, имало поне едно лице в града, което през онзи ден изпитало нещо като страх. Бил много доволен от тази констатация, понеже тя доказвала, че поне един човек е проявил тогава що-годе разсъдък. Разбира се, не било хубаво от страна на свидетелката, че се погрижила само за собственото си дете, но, от друга страна, пък — както казвал народът, — кръвта вода не става, а истинската майка можела дори да открадне заради детето си, което обаче законът забранявал най-строго, тъй като собствеността си била собственост, а който откраднел, щял и да излъже, а пък да се лъже, било също забранено от закона. След това той се впусна в една от своите мъдри и безцеремонни лекции за лукавството на хората, които се опитват да водят съдията за носа и льготят, докато посиняят, и след неголямо отклонение за селяните, които наливали вода в млякото на невинните кравички, и за градския магистрат, който вземал прекалено високи пазарни такси от селяните — което нямаше нищо общо с процеса, — той обяви, че разпитът на свидетелите е приключил и че следствието не е могло да установи нищо.

После направи дълга пауза, като показваше всички признаци на обърканост и се озърташе, сякаш очакваше някой отстрани да му подсказже окончателното решение.

Хората слисано се споглеждаха, а някои протягаха шии, за да видят кой ще е онзи смелчага, дето ще вземе да дава съвети на безпомощния съдия. Но в залата бе толкова тихо, че муха да бръмне, щеше да се чуе; само откъм улицата долиташе шумът на тълпата.

Накрая съдията въздъхна и отново заговори:

— Така и не се разбра коя е истинската майка. Жалко за детето! Известни са ни случаи, когато бащите се измъкват и не желаят, подлеците, да стават татенца, а тук изведнъж се явяват две майки. Съдът им даде по толкова време да се изкажат, колкото заслужават, а именно — на всяка по пет минути, и стигна до убеждението, че и двете лъжат като разпрани. Все пак, както вече казахме, трябва да се помисли и за детето, което има нужда от майка. Така че, без да се занимаваме повече с празните им бръцолевения, налага се да определим коя е истинската майка на детето.

И със сърдит глас той повика съдебния слуга и му нареди да донесе парче тебешир.

Слугата излезе и след малко се върна с тебешир.

— Начертай с тебешира един кръг на пода, в който могат да застанат трима души — каза високо съдията.

Слугата коленичи и начерта искания кръг.

— А сега донесете детето — заповяда съдията.

Внесоха детето в залата. То отново се разрева и се затегли към Ана. Старият Долингер не обърна никакво внимание на плача му и продължи речта си, като само малко повиши глас.

— Изпитанието, което ще видите подир малко — оповести той, — открих в една стара книга и то напълно подхожда за случая. В основата му е залегнала мисълта, че истинската майка може да се разпознае по любовта ѝ към детето. Така че трябва да изпитаме силата на тази любов. Слуга, постави детето в начертания кръг!

Съдебният слуга взе хленчещото дете от ръцете на дойката и го въведе в кръга.

Обръщайки се към госпожа Цингли и Ана, съдията продължи:

— Застанете и вие в кръга, всяка да хване по една ръка на детето и когато кажа „дърпай“, помъчете се да го измъкнете извън кръга. Онази от вас, която го обича по-силно, ще тегли с по-голяма сила и ще го издърпа при себе си.

Залата започна да се вълнува. Зрителите се надигаха на пръсти, задните ругаеха стоящите пред тях.

Когато обаче двете жени пристъпиха в кръга и всяка улови детето за ръка, отново се въдвори мъртва тишина. Също и детето притихна, сякаш разбираше, че се решава съдбата му. То бе вдигнало разплаканото си лице и не откъсваше очи от Ана.

Съдията изкомандва:

— Дърпай!

Само с едно енергично движение госпожа Цингли изтръгна детето от тебеширения кръг.

Потресена и невярваща на очите си, Ана гледаше подире му. От страх, че то може да пострада, ако го задърпат за ръчичките на различни страни, тя веднага го бе пуснала.

Старият Долингер се изправи.

— И така, сега вече знаем — обяви той високо, — коя е истинската майка. Отнемете детето на тази безсрамница! Без да ѝ мигне окото, тя бе готова да го разкъса на парчета.

И като кимна на Ана, той бързо напусна залата и отиде да похапне.

А след това, седмици наред, селяните от околността, на които не бе изпила чавка ума, разказваха наляво и надясно как съдията, присъждайки детето на жената от Меринг, смигнал на залата.

1940

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.